

Kadernota 2026

Versie: vastgesteld door gemeenteraad

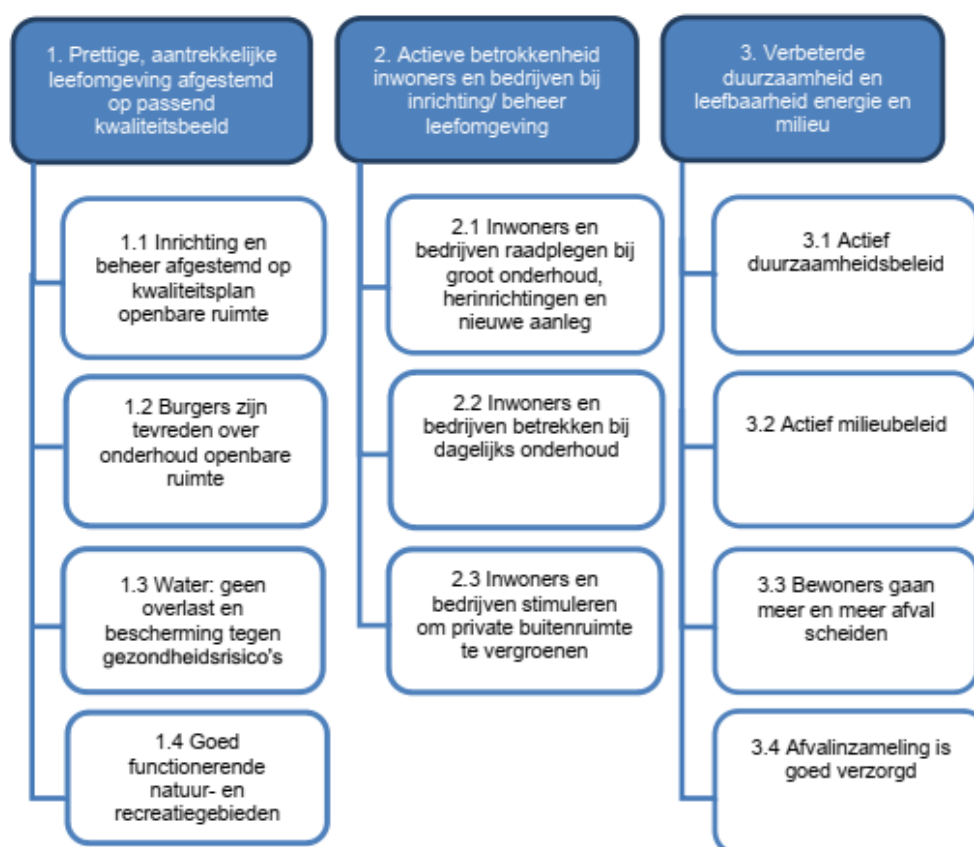
10 juli 2025

Leefomgeving en klimaat

Wethouder: M. van den Berg

Doelstellingen in één oogopslag

Aanpassing indicatoren

Op advies van de auditcommissie is gestart met de aanpassing van de prestatie-indicatoren. De eerste aanpassingen zijn in de begroting 2025 opgenomen. De resultaten van de aanpassingen staan hieronder opgenomen en verwerken we in de begroting 2026.

Doelen/subdoelen	Indicator (was)	Indicator (wordt)
-	• Geen aanpassingen / toevoegingen	

Autonome ontwikkelingen

Geluidbelastingkaarten en Basisgeluidemissies 2026

Elke vijf jaar moeten de gemeenten in de agglomeratie Amsterdam geluidbelastingkaarten opstellen op grond van Europese regelgeving. De vorige kaarten dateren uit 2021. In 2026 is er een nieuwe ronde. Daarnaast moeten ook in 2026 de basisgeluidemissies (BGE) worden verzameld voor het gemeentelijke wegennet. Dit is een dataset met kenmerken van het wegennet en de verkeersintensiteiten die bepalend zijn voor de geluidbelasting. De basis geluidemissies worden vervolgens gebruikt om de geluidbelasting te gaan monitoren en om daar verslag over te doen. Het verzamelen en centraal aanleveren van deze gegevens, en het monitoren daarvan, is een nieuwe verplichting op basis van de Omgevingswet.

We stellen voor om hiervoor een budget van € 50.000 beschikbaar te stellen in 2026.

Vervolgregeling 2026 - 2030 Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

Het nationale Klimaatakkoord heeft tot doel om de internationaal gemaakte afspraken vanuit het Parijsakkoord uit 2005 te realiseren. Het Klimaatakkoord is gericht op 49% reductie voor de directe uitstoot van CO₂ van in Nederland gevestigde sectoren Elektriciteit, Industrie, Gebouwde omgeving, Mobiliteit en Landbouw ten opzichte van 1990.

Gemeenten hebben een belangrijke taak bij het realiseren van de doelstelling uit het Klimaatakkoord. Voor Diemen gaat het daarbij met name om het grootschalig opwekken van duurzame elektriciteit en warmte (Regionale energiestrategie) en het met de gebouwde omgeving van het gas af te gaan (het Warmteprogramma als opvolger van de Transitievisie Warmte). Het overgrote deel van de bedrijvigheid in Diemen valt niet onder de sector Industrie maar onder de Gebouwde omgeving. Daarnaast zet Diemen ook in op schone mobiliteit. In Diemen is er vrijwel geen landbouw.

Via de Regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) kregen gemeenten hiervoor budget. Dit moeten we voor ten minste 90% besteden aan capaciteit voor de genoemde vijf sectoren. De CDOKE regeling moet voor tenminste 90% worden ingezet aan personeel of inhuur (op de genoemde 5 sectoren van het Klimaatakkoord). De resterende 10% mag worden ingezet aan ondersteunende middelen (niet zijnde personeel, zoals bijvoorbeeld materiële middelen, goederen en alle andere mogelijke uitgaven.)

Voor de periode 2023 - 2025 heeft de gemeente Diemen CDOKE budget aangevraagd en toegewezen gekregen. Het is nog niet exact bekend welk budget de gemeente voor de periode 2026 - 2030 kan verwachten. De signalen zijn dat het jaarlijks om hetzelfde bedrag zou gaan als voor de periode 2023-2025 maar dan met een korting van 10%. In dat geval zou er jaarlijks € 610.000 beschikbaar zijn.

Soortenmanagementplan en gebiedsgerichte omgevingsvergunning

Als gevolg van een uitspraak van de Raad van State moet bij na-isolatie van woningen worden voorkomen dat bedreigde dieren in hun verblijf worden aangetast. Om te mogen na-isoleren moet daarom uitgebreid ecologisch onderzoek worden gedaan en eventuele maatregelen worden genomen om alternatieve verblijfplaats te bieden.

Met een soortenmanagementplan (SMP) kan de provincie, als bevoegd gezag, een gebiedsgerichte omgevingsvergunning aan de gemeente verlenen. Een SMP bevat onder andere de resultaten van ecologisch onderzoek, de condities die soorten nodig hebben,

verlichtende en compenserende maatregelen en de wijze waarop effecten worden gemonitord. Bewoners en gebouweigenaren hoeven dan geen eigen ecologisch onderzoek meer te doen en geen ontheffing meer aan te vragen. Dat heeft de gemeente al gedaan.

Diemen is in 2024 gestart met ecologisch onderzoek als onderdeel van het opstellen van een SMP. In de periode 2025 - 2027 werken we aan de aanleg en administratie van alternatieve verblijfplaatsen. Het is de bedoeling dat vanaf 2026 vergunningen voor na-isolatie kunnen worden afgegeven op basis van het SMP.

De aanleg van alternatieve verblijfplaatsen en het afgeven van vergunningen vraagt om extra personele inzet die we financieren met de regeling Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE).

Warmteprogramma

Gemeenten moeten uiterlijk eind 2026 een Warmteprogramma hebben vastgesteld als vervolg op de Transitievisie Warmte. Het college dient het Warmteprogramma vast te stellen. Financiering doen we vanuit structureel duurzaamheidsbudget.

Nieuwe ontwikkelingen

Begraafplaats Rustoord

Er zijn verschillende ontwikkelingen rondom begraafplaats Rustoord. Zo is het islamitisch gedeelte bijna geheel in gebruik. De stichting die dit beheert, is failliet. Financieel heeft dit voor ons geen gevolgen omdat we dit gedeelte altijd al hebben meegenomen in het onderhoud en dit ook blijven doen. Wel zien we, met de huidige tarievenlijst, tekorten ontstaan. De tarieven zijn nu lager dan die van begraafplaatsen in de omgeving, zoals de Nieuwe Ooster in Amsterdam. We willen de tarieven gelijktrekken met die van de Nieuwe Ooster. Dat betekent dat de inkomsten stijgen. Daardoor kunnen we de begraafplaats kostendekkend blijven exploiteren. Bijkomend voordeel is dat het de Nieuwe Ooster heeft aangegeven dat de administratie, die zij voor ons verzorgen, een stuk eenvoudiger wordt met gelijke tarieven. Gemiddeld leidt dit tot een tariefsverhoging van 5 tot 10%, Dat brengt ongeveer € 10.000 tot € 20.000 aan extra opbrengsten op.

Rustoord heeft er een uitstrooiplaats gekregen voor asverstrooiingen en er komt nog een gedenkboom. Ook de condoleanceruimte is aan vervanging toe. Het gebouw is te klein voor de functie. De vervanging staat opgenomen bij de investeringen.

Programma Onderhoud Openbare Buitenruimte

We merken dat de kosten voor klein en groot onderhoud de afgelopen jaren zijn opgelopen. Diemen groeit, dus er is steeds meer te onderhouden en de marktprijzen voor materialen en uitvoering zijn gestegen. We hebben de situatie de afgelopen periode nauwkeurig in beeld gebracht. In 2025 verwachten we voor klein onderhoud een tekort van ongeveer € 240.000 per jaar. Voor 2026 en verder verwachten we een tekort van ongeveer € 460.000. Voor groot onderhoud verwachten we dat de bedragen die we daar nu ieder jaar voor opzij zetten (de dotaties aan de voorzieningen groot onderhoud) op termijn niet meer toereikend zijn om het groot onderhoud mee te betalen. Die (dreigende) tekorten vragen om een oplossing.

In 2025 hebben de ambtelijke organisatie, het college, de gemeenteraad en inwoners daarom samengewerkt aan vernieuwd, integraal beleid voor het onderhoud van de openbare buitenruimte. We brengen kwaliteit en budget daarbij meer in balans. Het resultaat hiervan brengen we samen in het programma onderhoud openbare buitenruimte. Dit programma is de opvolger van het kwaliteitsplan én het programma groot onderhoud.

Tegelijkertijd verandert de manier waarop we groot onderhoud bekostigen. Vanaf 2027 stoppen we met de dotaties aan de voorzieningen groot onderhoud (€ 2,9 miljoen per jaar). De lopende projecten betalen we nog met het geld uit de voorzieningen. Voor nieuwe projecten vragen we een investering aan in het Meerjareninvesteringsplan. We gaan dus niet meer vooraf sparen, maar afschrijven op investeringen voor groot onderhoud. De gemeenteraad kan dus voortaan jaarlijks sturen op de investeringen die we aanvragen.

Ook bij het nieuwe beleid verwachten we een tekort voor klein onderhoud. We kunnen dit tekort dichten binnen de bestaande begroting. Dat komt omdat we bij de herberekening van de kosten voor het groot onderhoud de kosten van interne projectleiders hebben meegenomen. Dat betekent dat we de salarislasten van interne projectleiders kunnen betalen vanuit de voorzieningen, en later vanuit de investeringen. Met deze wijziging komt er in de exploitatie ruimte vrij. Daardoor hoeven we geen extra geld aan te vragen, maar ook niet in te leveren op de kwaliteit van het klein onderhoud.

Motie GroenLinks 'Stimuleren zelfbeheer van gemeentegroen'

Op 18 juli 2024 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen om het zelfbeheer van gemeentegroen door bewoners te stimuleren door een tekst toe te voegen op de paaltjes in de vakken met zelfbeheer. Om zelfbeheer serieus te kunnen stimuleren, is het belangrijk om de mogelijkheid te bieden bewoners te ondersteunen bij het uitvoeren van werkzaamheden en de eerste aanschaf van grond en planten. Daarvoor is extra budget nodig.

Zonder extra budget heeft uitvoering van de motie geen zin. Anders stimuleren we bewonersaanvragen om zelfbeheer te doen, maar kunnen we hen niet goed op weg helpen om tot succesvol beheer te komen.

We stellen voor om hiervoor een structureel budget van € 50.000 beschikbaar te stellen.

Programma Duurzaamheid

We gaan in 2026 de Duurzaamheidsagenda 2020 - 2025 evalueren. Vervolgens zullen we in 2026 in samenwerking met de gemeenteraad en de samenleving werken aan een nieuwe uitvoeringsagenda voor de periode 2026 – 2030.

Overdracht energiecoaches naar Daarom Duurzaam Diemen

Het gemeentelijke duurzaamheidsprogramma is er enerzijds op gericht om als gemeente voorop te lopen en het goede voorbeeld te geven en anderzijds om in samenspraak en nauwe samenwerking met de samenleving de omschakeling naar een duurzaam dorp Diemen te maken. In de Duurzaamheidsagenda 2020 – 2025 is als doelstelling opgenomen dat de gemeente de onafhankelijke stichting Daarom Duurzaam Diemen helpt om uit te kunnen groeien tot hét duurzaamheids Duurzplatform voor Diemen.

Naar aanleiding van afspraken met woningcorporaties (prestatieafspraken) is de gemeente in 2021 gestart met werven, opleiden en inzetten van vrijwillige energiecoaches. Vanwege de inmiddels teruglopende vraag naar energiecoachgesprekken willen we de vrijwillige energiecoaches breder inzetten. In 2025 is gestart met een proef om de coördinatie van de vrijwillige energiecoaches bij Daarom Duurzaam Diemen neer te leggen. Dit om de coaches naast het voorzetten van de energiecoachgesprekken ook te benutten voor acties, activiteiten en bijeenkomsten van Daarom Duurzaam Diemen. Als de proef slaagt is het de bedoeling om de coördinatie van de energiecoaches in 2026 definitief bij Daarom Duurzaam Diemen te beleggen.

Ons voornemen is om de structurele subsidie van Daarom Duurzaam Diemen met € 50.000 per jaar te verhogen voor de coördinatie van de energiecoaches. Hiervan is € 30.000 nodig voor de taken van SME (digitaal platform, opleiding), € 10.000 voor de werving en coördinatie van energiecoaches en € 10.000 overige kosten als zaalhuur en communicatiematerialen. Deze structurele subsidie kan worden gefinancierd uit het bestaande structurele duurzaamheidsbudget. Hieruit betaalt de gemeente SME en overige kosten voor energiecoaches momenteel ook al.

Risico

Beheer Diemberbos

Het fonds waaruit het beheer in het Diemberbos nu betaald wordt, zal in de loop van 2026 leeg zijn. Met diverse partijen zijn de mogelijkheden verkend om tot een structurele oplossing voor het beheertekort van het Diemberbos te komen. Dit heeft nog niet tot concrete afspraken geleid. In de begroting hebben we structureel € 63.000 opgenomen als garantstelling voor het beheer voor het Diemberbos. Bij deze garantstelling is destijds aangegeven de bijdrage pas te effectueren als ook de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland hun bijdrage leveren. Afhankelijk van welke partijen meefinancieren en hoeveel partijen bijdragen, kan de bijdrage van Diemen oplopen tot een veelvoud van wat we nu begroot hebben. Gezien de zorgen over de financiering van het beheer van het Diemberbos vanaf 2026, zullen wij u bij de begroting uitgebreider informeren.

Investeringsplan 2026-2029

Meerjaren investeringsplan 2026 - 2029	2026	2027	2028	2029
Leefomgeving en klimaat				
PVC riolering Buitenlust	130.000			
PVC riolering Julianaplantsoen	696.000			
PVC riolering Kruidenhof	2.066.000			
verv onderheid riool hoofdassen	500.000			
Aanschaf nieuwe bomen 2026	225.000			
PVC riool Akkerland	2.178.000			
PVC riolering hoofdassen	244.000			
LED-verlichting openbare buitenruimte	70.000			
Buitenlust	2.500.000			
Hoofdassen	4.590.000			
Flats Rode Kruislaan	3.275.000			
Wandellandschap Rode Kruislaan	865.000			
Herstel Gevel de Schakel	70.000			
PVC riolering Achterplein Gemeentehuis		133.000		
PVC riolering Diemerdreef		1.123.000		
PVC riolering Sportplein Biesbosch		150.000		
Vervangen luchtbehandelingskast gebouw A gemeentew				
Akkerland		6.785.000		
Polderland		3.975.000		
PVC riolering Polderland			1.747.000	
PVC riolering Verrijn Stuart			2.727.000	
Kruidenhof				6.995.000
Diemerdreef en Stationsgebied Diemen Zuid				7.230.000
Julianaplantsoen en achterplein Gemeentehuis				4.575.000
Vervangen en isoleren Dakbedekking garagegebouwen Gemeentewerf				225.000
Totaal Leefomgeving en Klimaat	17.409.000	12.166.000	4.474.000	19.025.000

Nieuwe investeringen:

Naam investering	Jaar	Investerings-budget
1. Buitenlust	2026	2.500.000
2. Hoofdassen	2026	4.590.000
3. Flats Rode Kruislaan	2026	3.275.000
4. Wandellandschap Rode Kruislaan	2026	865.000
5. Akkerland	2027	6.785.000
6. Polderland	2027	3.975.000
7. Kruidenhof	2029	6.995.000
8. Diemerdreef en stationsgebied Diemen Zuid	2029	7.230.000
9. Julianaplantsoen en achterplein gemeentehuis	2029	4.575.000
10. Renovatie condoleanceruimte begraafplaats Rustoord	2026	600.000
11. Herstellen gevel de Schakel	2026	70.000
12. Vervangen en isoleren dakbedekking garagegebouwen gemeentewerf	2029	225.000

- Investerings nr. 1 t/m 9

De projecten Buitenlust, Hoofdassen, Flats Rode Kruislaan, Akkerland, Polderland, Kruidenhof, Diemerdreef en Stationsgebied Diemen Zuid en Julianaplantsoen en achterplein gemeentehuis staan op de planning voor groot onderhoud. We hopen de openbare buitenruimte op te richten die opnieuw in. We gaan voor alle nieuwe projecten investeringen aanvragen. Dat geldt ook voor deze projecten. De investeringsbudgetten per project die

worden genoemd in het tabel hierboven zijn bepaald op basis van kengetallen. Voor de start van een project gebruiken we het projectplan en de uitgangspunten om een nauwkeuriger kostenraming te maken voor het project. Later vragen we de gemeenteraad om het investeringsbudget bij te stellen aan de hand van die kostenraming.

- Vervanging condoleanceruimte begraafplaats Rustoord

De condoleanceruimte is aan vervanging toe. Het gebouw is te klein voor de functie.

- Herstellen gevel de Schakel

Aan de gevel van de Schakel zijn diverse schades geconstateerd o.a. door begroeiing en bomen. Deze schades dienen hersteld te worden door het functioneren van het dak en de gevel weer op orde te krijgen. Daarnaast wordt er dusdanig gesnoeid dat nieuwe schade beperkt wordt. Voor het herstellen van de schade aan gevel, dakgoten en dak is een investering van € 70.000 noodzakelijk.

- Vervangen en isoleren dakbedekking garagegebouwen gemeentewerf

De dakbedekking op de daken van de garagegebouwen zijn in 2029 aan het einde van hun levensduur. Om toekomstige lekkages te voorkomen is het noodzakelijk de dakbedekking te vervangen. In de vervanging wordt verduurzaming van de daken meegenomen in het werk. Om dit werk te realiseren inclusief verduurzaming is een investering van € 225.000 noodzakelijk.

- Isoleren, overlagen dak en aanbrengen zonnepanelen brugwachtershuis

De dakbedekking van het brugwachtershuisje bij de Venserbrug is aan vervanging toe. Met het vervangen wordt in het kader van verduurzaming gekeken naar meer isolatie en het aanbrengen van zonnepanelen. Om deze werkzaamheden uit te voeren is een investering van € 12.000 noodzakelijk.

Aanpassing investeringen:

Voor dit programma is geen sprake van aanpassingen van het investeringsplan.

Wat gaat het kosten?

Leefomgeving en klimaat	2026	2027	2028	2029
Autonome ontwikkeling				
Geluidbelastingkaarten en Basisgeluidemissies 2026	-50	-	-	-
Vervolgregeling CDOKE	-	-	-	-
SPUK - Soortenmanagementplan	-	-	-	-
Warmteprogramma	-	-	-	-
Totaal autonome ontwikkeling	-50	-	-	-
Nieuwe ontwikkeling				
Begraafplaats Rustoord	-	-	-	-
Programma Onderhoud Openbare Buitenruimte	-	-	2.900	2.900
Stimuleren zelfbeheer van gemeentegroen	-50	-50	-50	-50
Programma Duurzaamheid	-	-	-	-
Overdracht energiecoaches naar Daarom Duurzaam Diemen	-	-	-	-
Totaal nieuwe ontwikkeling	-50	-50	2.850	2.850
Risico				
Beheer Diemberbos	PM	PM	PM	PM
Totaal Risico	-	-	-	-
Eindtotaal	-100	-50	2.850	2.850